

Микроквалификациите - необходимото ново допълнение към традиционното висше образование

Цветелина Цветкова

Micro-credentials - the necessary new supplement to traditional higher education

Tsvetelina Tsvetkova

Abstract:

The dynamic and ever- changing times we live in present us with both challenges and opportunities. We must take advantage of the new technical means, that could give new perspective and possibilities not only in our daily lives, but also in our education system. One of these opportunities is creation of short professional online courses. That type of trainings is defined by the European Commission as „micro-credentials“. They can be used not only for continues improvement of professional qualifications and stimulation of lifelong learning, but also be a significant help in the higher education system. Short online courses with a small number of credits would be a great opportunity not only to upgrade the professional knowledge of the current students but also to provide appropriate career guidance for high school graduates.

Keywords: micro-credentials, higher education, lifelong learning, online courses, career guidance

For contacts: Associate Professor Tsvetelina Tsvetkova, PhD, NATFA- Sofia, tsvetkova.tsvetelina@gmail.com

ВЪВЕДЕНИЕ

Темата на настоящия доклад е свързана с една сравнително нова образователна концепция- микроквалификациите. Англоезичният термин „micro-credentials“ може да се срещне на български в два превода- „микроквалификации“ и „микрокредити“. В действителност и двата варианта описват един и същ образователен процес, само че „микроквалификации“ набляга на възможността за придобиване на нови знания и умения, а „микрокредити“ на възможността за получаване на кредити. Разбира се, че и двете неща са важни! Избрах „микроквалификации“, защото именно актуализацията на професионалните умения и стремежът за усъвършенстване са фокус на доклада.

ИЗЛОЖЕНИЕ

Според Европейския стълб на социалните права „*Всеки има право на качествено образование, обучение, възможност за учене през целия живот и за придобиване на умения, които позволяват пълноценно участие в обществото и на трудовия пазар*“.²¹ Именно на тази основа стъпват микроквалификациите. За да обсъдим какви предимства дават те, първо трябва да сме наясно с тяхната природа. Това са краткосрочни курсове или обучения, които предлагат гъвкав и

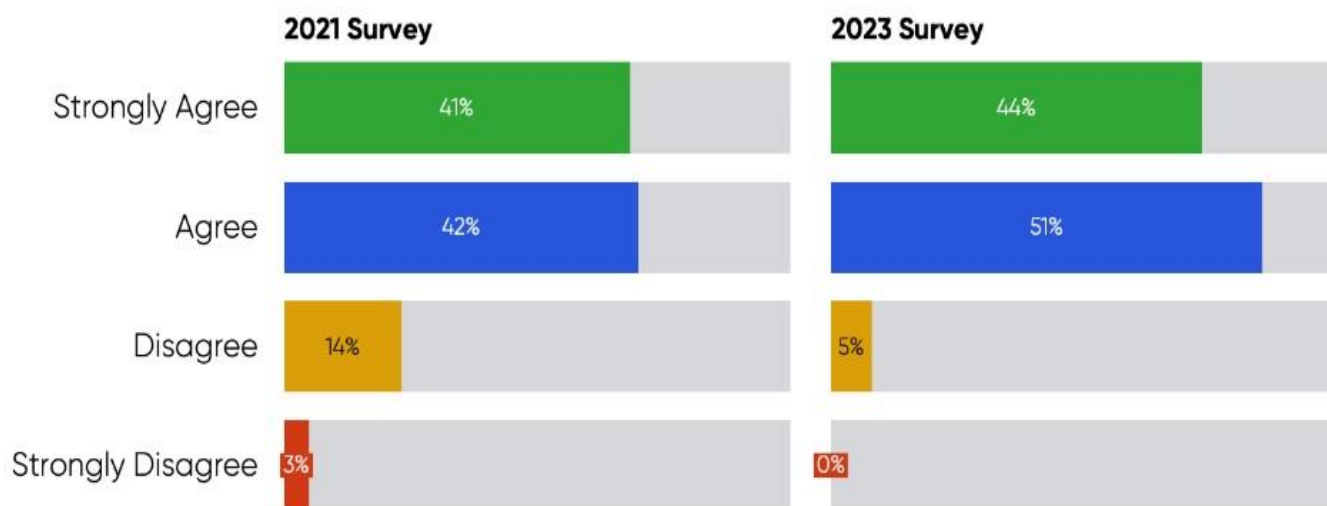
---

²¹ <https://ec.europa.eu/social/main.jsp?catId=1606&langId=bg>

целенасочен начин да се помогне на хората да придобият знанията, уменията и компетентностите, от които се нуждаят за своето личностно и професионално развитие.²² При завършването им следва да се присъдят малък на брой кредити по системата ECTS (European Credit Transfer and Accumulation System)²³.

Този тип обучение набира все по- голяма популярност в глобален мащаб.

In the future, micro-credentials are likely to be integrated within most university degree programs.

Данни от изследване на HoloniQ²⁴

Имат много предимства, част от които са любезно предоставени от съвременните технологии и факта, че независимо от нас обстоятелства дадоха мощен тласък за трансформацията на традиционното , присъствено обучение в обучение в онлайн среда. Ето кои са и предимствата на микроквалификационните курсове:

- Кратък срок на обучение- обикновено от порядъка на 1 до 3 месеца, зависи и от интензивността на занятията. Всеки желаещ може да избере обучение, което съответства на неговите времеви възможности.
- Фокус към придобиване на конкретни знания и умения. Изключително важен момент! Пазарът на труда се развива много динамично, особено през последните години и за да може един професионалист да се реализира по възможно най- добрия начин, трябва да е в течение на съвременните тенденции в неговата сфера на дейност. Областта, в която аз работя и преподавам- филмопроизводството, е много тясно обвързана с развитието на техниката. Подобен вид актуализиране на знанията и уменията е от ключово значение.
- Гъвкавост на обучението. Всеки може да определи кога и как да се включи.
- Достъпна онлайн среда. Фактът, че може в момента на обучение да се намирате навсякъде и това да не е проблем, стига да имате интернет, е незаменимо удобство! Точно тук откриваме още една възможност за

²² <https://education.ec.europa.eu/bg/education-levels/higher-education/micro-credentials>

²³ <https://education.ec.europa.eu/education-levels/higher-education/inclusive-and-connected-higher-education/european-credit-transfer-and-accumulation-system>

²⁴ <https://www.holoniq.com/notes/micro-credentials-survey-2023-insights>

използване на микроквалификациите- като начин за запознаване на завършващите гимназия с естеството на обучение и професионална квалификация в специалности, които са по- малко известни на широката общественост и знанията, свързани с тях, не са застъпени в системата на средното образование. Такива са голяма част от специалностите във Факултет Екранни изкуства в НАТФИЗ, например, но съм сигурна, че съществуват и много други направления, в сферата на които със средствата на микроквалификациите може да се повиши познаваемостта и да се привлекат повече млади хора. Това с особено голяма сила се отнася към завършващите средно образование в по- малките населени места, тъй като онлайн достъпът им дава възможност много по- лесно и по- достъпно финансово да се запознаят от първа ръка с дадена специалност и да преценят дали тя отговаря на техните представи за бъдещото им кариерно развитие. Разбира се, следва да отбележим, че особено когато става въпрос за такъв тип използване на микроквалификациите- с опознавателна цел, те би следвало да са предимно с теоретична насоченост.

За разлика от всички други курсове и обучения, които далеч не са новост в интернет пространството, микроквалификационните курсове предвиждат присъждането на кредити за проведеното обучение, които да могат да се пренасят и натрупват. В центъра на този тип обучение е обучаващият се и неговите стремежи за усъвършенстване, независимо дали са първи стъпки във висшето образование, паралелно с висшето образование или след дипломиране. Микроквалификациите могат да бъдат предоставени от различни организации, но интегрирането им във висшите училища имат няколко незаменими предимства:

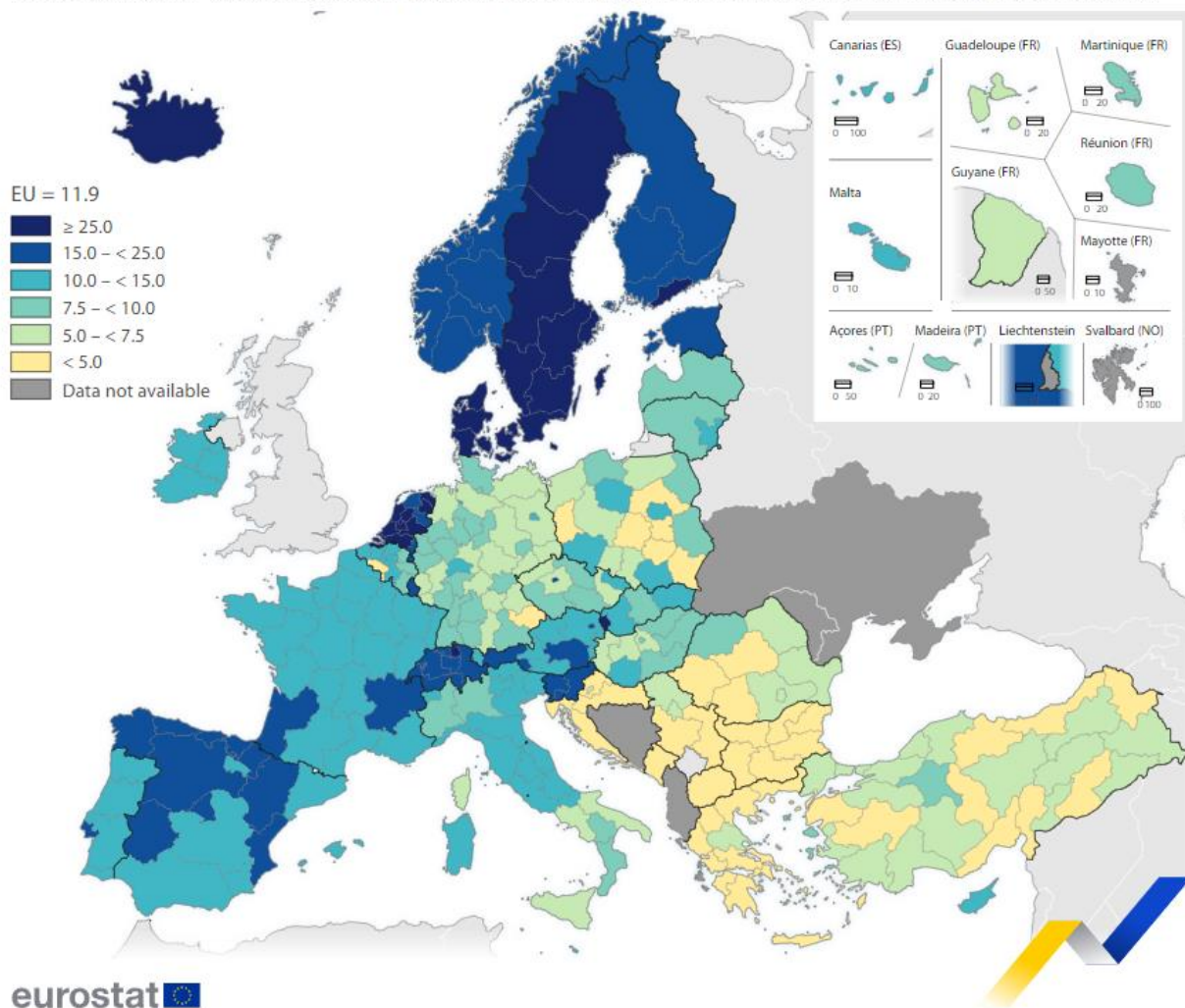
- Изградено доверие в обучаващата институция.
- Възможност за получаване на първоначални познания по вече утвърдена система.
- Възможност за надграждане на знанията от утвърдена образователна институция.

Друг интересен аспект е възможността за осъществяване на бърза връзка между последните изследвания в дадена област и обучението. При периодично обновяване на програмата, може лесно да се поддържа обучение с много високо ниво на актуалност.

Не без значение е фактът, че чрез подобни обучения може да се стимулира ученето през целия живот- нещо особено важно в днешната динамична реалност. За жалост, според изследванията на Евростат, България е в дъното на класацията по този показател. При средно 11.9 % за Европейския съюз на участие на възрастното население между 25 и 64 годишна възраст в обучения, в България той е под 5%! Това е една доста обезпокоителна тенденция, чието коригиране трябва да се превърне в приоритетна задача.

Participation rate in education and training, 2022

(% of people aged 25–64 who participated in education and training during the four weeks prior to the survey, by NUTS 2 regions)

Данни на Евростат ²⁵

ЗАКЛЮЧЕНИЕ

Разбира се, микроквалификациите имат и своите критици. Техните аргументи са основно относно отделянето на един аспект от дадено професионално направление за сметка на комплексното обучение в традиционното висше образование. Само че тук има контрааргумент- микроквалификациите нямат за цел да заместят университетското образование, а да го допълнят. Да насочат първоначално бъдещите кандидатстуденти, а след завършване на образованието си всеки да има възможност да го надгражда. И всъщност да, проблеми има. Даже два. Но те не касаят природата на микроквалификациите, а това, че следва да се изчистят възможно най- скоро проблемите с акредитацията им и с трансфера и натрупване на кредити, както и обучението през целия живот да се превърне в целенасочена държавна политика, защото именно доброто образование и квалификация са в основата на всеобщия напредък.

²⁵ https://ec.europa.eu/eurostat/statistics-explained/index.php?title=Education_and_training_statistics_at_regional_level#Adult_education_and_training

ЛИТЕРАТУРА

1. <https://ec.europa.eu/social/main.jsp?catId=1606&langId=bg>
2. <https://education.ec.europa.eu/bg/education-levels/higher-education/micro-credentials>
3. <https://education.ec.europa.eu/education-levels/higher-education/inclusive-and-connected-higher-education/european-credit-transfer-and-accumulation-system>
4. <https://www.holoniq.com/notes/micro-credentials-survey-2023-insights>
5. https://ec.europa.eu/eurostat/statistics-explained/index.php?title=Education_and_training_statistics_at_regional_level#Adult_education_and_training